

F O A I E

пентрѣ

МІШТЕ, ШІМЪ ШІ ЛІТЕРАТУРЪ.

№. 27.

Luni 6. Julie,

1842.

KORDONЪЛ МИЛІТАР (Die Militärgränze)

ші пѣсѣра лѣи дн рапорт кѣтрѣ
кавса Ресѣрїтѣлѣи.

(Din Gazeta универсалѣ.)

Днтѣіа вртеалѣ а кордонѣлѣи мїлітар есте аскѣпсѣ дн днтѣперекѣ шї кїар гѣбернѣл Австріеї н'а пѣтѣт лѣтѣрї пѣлѣ экѣт: каре ар фї апѣте ачел дїнѣт, че с'а днчїнѣсѣ маї днтѣїѣ дн пѣрцїле ачесте мїлітѣренте? шї каре есте днтѣїѣл сїмѣвр ал ачестѣї стат мїлітар, че акѣт аре о днтїндере де 200 мїлѣрї? Се пѣтескѣ кѣ адеврѣт оарекаре веки рїцї зпгѣрештї, карї ар фї днлокѣїт кѣ колонїи мїлітаре пените локѣрї дешерте ла марцїїле Тѣрчїеї; днпѣ а ле лор сїлїнде н'аѣ дїнѣт мѣлт нїчї аѣ фолосїт дѣпѣ ачееа, кѣчї ачест днчепѣт прїмар с'а пердѣт фѣрѣ а лѣса вре о вртѣ дѣпѣ сїне. Кордонѣл мїлітар ал Австріеї, дѣпѣ кѣт есте ел акѣт, тревѣште прївїт днтрегѣ ка зп лѣкрѣ фѣкѣт де прїндї Цѣрманї шї маї днтѣїѣ Австріеї; пентрѣ-кѣ адеврѣтата рѣдѣчїпѣ а ачестѣї арбор лѣнѣгѣ, че спре мїазѣзї днчїнде пе Кроацїа, Славонїа, Ынгарїа шї Ардеалѣ, заче дн зпгїѣл Цѣрманїеї чел мїазѣзї-ресѣрїтеан, апроане де тареа адрїатїкѣ шї

се днкеїе ла Стїрїа, Карїнтїа шї Карнїолїа. Прекѣт пѣтем прївї оарекѣт тот статѣл Австріеї ка о неконтенїтѣ фортаре, — десѣлїре а марк-графѣтѣлѣї дела дѣпѣре днтемеїат де Карол тареле, — о фортаре зїкѣ, прїп неднтрерѣптеле иптрѣрї де колонїи стрейне шї прїп некѣрмателе днтрепрїндерї де ресѣоаїе, — ашеа пѣтем прївї шї кордонѣл мїлітар ка о неднчетатѣ днтїндере а марцїїлор Цѣрманїеї дн Стїрїа шї Карїнтїа, — кѣ тоате кѣ днтїндереа ачестаста с'а днтѣшплат мѣлт маї тѣрзїѣ сѣшт алте днтпрецїзѣрѣ шї пе де о парте шї кѣ осевїте мїжлоаче.

Днтемеїереа шї десѣшзрареа марцїїлор саѣ хотарелор с'а днчепѣт одатѣ кѣ апѣперееа саѣ кѣдереа Ынгарїеї дн бѣтѣлїа дела Мохачї анѣл 1526, кѣ тречереа короанеї Ынгарїеї пе капѣл днтпѣратѣлѣї Цѣрманїлор шї одатѣ кѣ днчепѣтѣл ресѣоїзлѣї челѣї таре маї де 200 анї, пе каре л'аѣ пѣртат Цѣрманїї днтпротїва Тѣрчїлор пентрѣ стѣпднїреа локѣрїлор ачестора. Трѣне Цѣрмане ера ачеле, пе каре фрѣтеле лѣї Карол V., днтпѣратѣл Фердїнанд леа ашезат дн днѣтѣрїле Кроацїеї че се тѣрцїнескѣ кѣ Стїрїа шї Карїнтїа, ка сѣ скѣтеаскѣ днтпротїва їсѣрїлор дн партеа Тѣрчїлор атѣт пе Цѣрманїа, кѣт

ши пърциле Ънгаріеі де сѣнт стѣпѣнїреа са. Не лѣпгъ ачесте статорпиче трѣне Церманс с'аѣ алѣтѣрат апої ѳвгарїї Сѣрвї, Кроадї шї алцїї, карїї veniea дїн Тѣрчїа шї кѣрора лї с'аѣ дѣрзїт пѣтѣнтѣрїле депїнпрецїѣр, кѣ лндатораре де а ѳаче неконтенїт слѣжѣвѣ мїлїтарѣ ка стрѣжї лнпротїва Тѣрчїлор. Астѳел аѣ лнченѣт а се лнлокѣї кѣ солдацї марцїнїле ла Стїрїа лн Кроадїа шї лн Цара Вендїлор, аї кѣрор кѣпїтанї деокандатѣ шедѣа апроапе де Стїрїа, ѳнде с'аѣ ѳост ашезат маї лн-тѣїѣ. Сѣнт ѳрмѣторїї лѣї Фердїнанд, цїпѣтѣрїле ачесте дѣпѣ тѣстра веакѣлѣї IX, шї X. се лнтрѣнарѣ лнтрѣн маркграфат*) шї се органїзарѣ сѣнт пѣме де: „зїкѣл шї пентрѣ тотдеавна стѣрѣиторѣл ценералат ал марцїнїлор вендїче шї кроатїче,“ спре а кѣрѣїа сѣѳцїнере с'аѣ лнтрѣвїнцат ажѣтоаре дїн партеа лнпѣрѣїеї Церманс шї дїн партеа статѣрїлор Австрїеї де жос. Ачест ценералат трѣвѣеште а се прївї ка чеа маї де кѣпетенїе темелїе, пе каре апої дѣпѣ чел дїнтѣїѣ лнченѣт зїдѣл с'а кѣлдїт маї лнколо. Лн тѣсѣра, лн каре а лнпїнтат Австрїа кѣ кѣпрїндерїле сале

*) Марк-графат лнсетнеазѣ зї цїнѣт орї о провинцїе дела марцїнеа лнпѣрѣїеї, ал кѣрїеа кѣрѣїитор орї вазал стѣпѣнїтор се пѣмїеа „марк-граф“ адекѣ „контѣ де марцїне“ орї „контѣ де гранїцѣ.“ Асетенеа „марк-графат“ а ѳост ла лнченѣт шї „Австрїа,“ лнсѣ пѣтерѣа марк-графлор а лнченѣт лнкѣ дїн веакѣ ал XI. а креште ѳоарте тарѣ шї а ѳїмѣл лнсетпѣтоаре. Дїн тоате марк-графатѣрїле пѣ с'а десволтат нїчї зїл ашеа де тїмпѣрїѣ шї мѣлт, ка ал Австрїеї, дїн каре — дѣпѣ кѣт с'а зїс маї сѣс — с'а івїт апої ачѣастѣ лнтїнсѣ монархїе. Трад.

пе пѣтѣнт зїгѣрескѣ лнпротїва Тѣрчїлор, с'аѣ лнтїнс шї марцїнїле орї кордоанеле Цѣреї маї департе; шї іарѣшї лн тѣсѣра, лн каре пѣтерѣа крештїно-австрїанѣ, — а такатѣ ла лнченѣт де крѣда тѣпѣ тѣрчѣаскѣ кїар лн мїезѣл сѣѣ, — се лнкїега шї се лнтѣрїеа дїн че лн че маїмѣлт, — лн ачѣастѣ тѣсѣрѣ шї вѣлнтѣїдїї крештїнї ѳѣїеа дїн провинцїїле тѣрчештї лн цїнѣтѣрїле Австрїеї, кѣтѣндѣшї ачї адѣпост. Тодї ачестї ѳвгарї, Ромѣнї, Ъскочї, Кроадї, Албанезї(Арѣвѣдї), Мачедоненї, Сѣрвї, се прїмїрѣ лн пѣтѣнтѣл Австрїеї претїнѣште, кѣпѣтарѣ пѣтѣнтѣрї ка шї чеї де маї 'пїнтѣ шї се лнплѣнтарѣ ачї ка а-пѣрѣторї де кордоане. Кѣ ачест кїп се івї ла Ънна „кордонѣл ванап“ шї ла Сак „кордонѣл славопѣ.“ Прекѣм вїрѣїнцѣа Тѣрчїлор ла Мохачї шї кѣдѣреа Ънгарїеї аѣ дат чел дїнтѣїѣ прїлецїѣ де а се лнтемеїа кордонѣл, ашеа апої шї вїрѣїнцѣеле Австрїеї асѣпра Ънѣрїлор шї Тѣрчїлор ла канѣтѣл веакѣлѣї XVII, шї лнченѣтѣл веакѣлѣї XVIII. аѣ ѳост чеа де кѣпетенїе кавѣс де а се лнтїнде кордонѣл спре ресѣрїт. Ла Тїса шї ла Мѣрѣшѣ се лнпїнтѣ ачест вїѣ зїд маї лнколо лнпротїва Османїлор. Дѣпѣче лн ѳрмѣ се кѣпрїнсѣ шї Бѣнатѣл, се лнтемеїарѣ апої шї „кордоанеле вѣнецене, пѣла мїжлокѣл веакѣлѣї трекет, іар чел маї дїн лѣнтрѣ кордон дела Мѣрѣш, се пѣтѣ акѣм рїдїка, ѳїїнд де прїсос. Дїн зї лн зї трасѣ Австрїа маї мѣлте локѣрї спре ресѣрїт сѣнт аса пѣтерѣ, пѣпѣ че дела апѣл 1764—1766 се ашезѣ шї кордонѣл, каре лнчїнѣ пе Ардеал цїѣр лнпрецїѣр; шї ашеа лн апї ачестїїа кордоанеле мїлїтарѣ аѣ кѣпѣтат чеа маї таре лнтїндѣре, лнчїнѣнд кѣ скѣтїтоа-

реле враде тоате челе деспре мiazъзи цинъ-
търї але Монархіеї Австриене шї фортанд
ън некърмат зид дела тареа адриатикъ пълъ
ла ісвоареле Днистрълзі, лпкхт тоатъ мар-
цинеа че атинце пе Търчіа ера асігзратъ. —

Есте преа де крезът, къ ачест ашезъ-
тхит токмаї акъм се афлъ лп аса кълме
шї къ скріиторїї вииторї вор авеа а лп-
штїица деспре вестежіреа ачествї копачїх.
Къчї, дъпъче акъм варварїа търчеаскъ дп
зі лп зі се траде маї департе лпаної де-
ла хотаръле Австриене, кхнд лп вечепеле
провінчїї се ва респхндї маї тълтъ лъ-
мінъ шї чївілізацие (адекъ лп Молдова,
Ромхнїа шї Сървіа), атхпчї шї ачест віѡ
зидъ ва фї де прїсос*) Деокандатъ лпсъ
пъ есте; дпн противъ с'ар пзтеа пзмі лп-
прецізърї, каре факъ ачест врѡхъ мїлітар
шї акъм фоарте лпсемпътор. Десшїра-
реа, — дескїегареа орї десплътхїдїреа лп
каре се афлъ лпмпърхїа търчеаскъ, ва
адъче ачї лпкъ о тълдїме де по-
кпїрї шї ресвоаїе; къчї тареа казсъ
а ресърїтълзі, пъне аїчї дъпъ фїешка-
ре църїоаръ ѡн мїкхъ семпъ ал лп-
тревърї; **) — — — шї пентрѡ Ав-

стріа есте де фоарте таре интерес, ка съ
прївегіезе некърмат шї претхтїп-
денї асхпра тхтълор Църїлор че
се кхпрїнд лп ачеастъ казсъ (— —
—). Ла ачеаста віне, къ кордонъл орї
врѡхл мїлітар лптрегъ аре доаъ феде:
къ зна прївеште ла Търчіа, къ алта ла
Ънгарїа. Шї ачеастъ Царъ лптрѡ а-
фхнд лп казса ресърїтълзі шї пе де ал-
тъ парте се лпмпъртхеште вінішор лп
десволтареа віедеї сфлетештїшї політїче
а Ехропей апхсене. Лптрѡхтхтхреле орї
гхдїлътхреле лп Ынгарїа аѡ фост лпкъ
де тълт лпсодїте де покпїрї схрпїрї-
зхтоаре. Ашеа дар шї лп прївіица а-
честеї Църї есте врѡхл мїлітар де таре
лпсемпътате; апої дела лпчепът лпкъ,
с'а лпторс лпсемпътатеа шї лхкрътатеа
кордонълзі шї спре мїазъ поапте:
къчї ресвоїл Австріеї лппротива Търчі-
лор, ера тотдеодатъ ресвоїѡ шї лппротива
рез-тълдхтїдїлор Ынгзрї, карїї де тълте
орї цїне къ Търчїї. Лппротива Заполїї-
лор, Ракоцїлор шчл. аѡ фост кордонарїї
де таре фолос. Де знде шї есте, къ дъ-
пъ че Търчїї хрѡскъ пе кордонарї, фїндкъ
ачестїї аѡ тотдеазна пхшка шї пістолъл
цїнтїте лппротива лор, апої де алтъ парте
шї Ынгзрїї пхї вхдъ къ окї вхпї. Схлп
тълдї лптре еї, карїї вхкршнї аррестър-
на тот органїсхл кордонълзі. Шї тодї
вор ка цїнхтхрїме знде се афлъ кордонарї
съ се прївеаскъ ка цїїтоаре де рїгатъл Ын-
гарїеї шї де Дїете, їар пъ де лпмпърхте-
скхл консіліѡ де ресвоїѡ. Лпсъ кордонъл
мїлітар, спре тхлнтхїреа Ынгарїеї, ка ѡн
скхтѡ лппротива врѡхманїлор дпн лъхп-
трѡ шї дпн афаръ, се лптїнде лптре Тър-
чіа шї лптре Ынгарїа. Де ачеа Австріа,

*) Де прїсос лп кхтва шї пентрѡ алтчева:
къчї лп прїнчїпателе дпн стїнга дъхрїеї, па-
за тхрїнеї дела ачест рїѡ, пе лхпгъ сол-
дадї есте лпкредїндатъ шї сателор тхрї-
пене, къ скоп ка ачестї схтенї съ къшгїце
къ време оарекаре дїсхпїлїнъ мїлітарх; шї
де шї ачест скопъ пъ с'а ажпне лпкъ, дар
се поате ажпнце, декхт ва лпсъ лпмпърхїа
Отоманъ пъ ва ісвї маї кхрхнд лп ката-
строфа, кхтрѡ каре пхзхеште де тълт, маї
къ сеатъ де 20 анї лпкоаче. — — —

**) Чїне аре хрекї де аззїг съ аззъ; маї къ сеа-
тъ Ромхнїї дпн прїнчїпате. — — — Trad.

— de ши дпкъ де 80 ані сокотеште чеа дп афаръ фацъ а кордонълѣ ка дпкеіатъ, тотѣні пѣ дпчетеазъ а лѣкра тереъ ла чеа дпн лѣзптрѣ а лѣ десволтаре ши дп-търіре. Ачеастъ дпн лѣзптрѣ десволтаре пѣлѣ дп тпмпѣріле челе маі де кърѣнд а дпайнтат адевѣрат кѣ дпчетѣл, дар кѣ а-тѣт маі сігѣр, ка ши чеа дпн афаръ. Ам-пѣрадїі Церманї, Ferdinandъ I., II. ши III. скѣтірѣ не кордонарї де маі тѣлте грѣтѣдї ши ле детере оаре каре прївіле-цізрї; дар кѣ тоате ачесте ресвоаїеле веа-кѣрїлор XVI. ши XVII., — тпмпѣл кре-штереї ши ал дпкїегѣреї монархїеї Ав-стріене, — пѣ аѣ лѣсат қа гѣверпѣл сѣ поатъ кѣцета маі серїос де о формалъ организацие ши о маі потрївїтъ администра-ціе а цїнѣтѣрїлор кордонаре. Марїа Те-резїа ши Іосїф II. аѣ фѣкѣт дпчеркареа де асеменеа организацие; дар ачеаста авїа о сѣвѣршнї рѣпосатѣл дппѣрат Франц II., каре дптемеїѣндѣо не фїреа, обїчеїзрїле, стареа де маі пайнте ши треапта кѣлтѣреї пѣоарелор тѣрціпене, а фѣкѣт'о маі респѣнзѣтоаре ла скопѣл ашезѣтѣнтѣлї дптрегѣ; ши пѣтѣрїле ачестеї дптокмірї де организацие сѣнт ши пѣлѣ астѣзї дрепт темейѣ ши портѣ дп тоатъ администраціа ачестор цїнѣтѣрї партїкѣларѣ, пѣблїкѣ ши мїлітарѣ.

Методѣл пѣрчедереї, кѣ каре гѣверпѣл Австріан атѣт де кѣ дпчетѣл, кѣ атѣта преведере ши ашеа де потрївїт дппрецїѣ-рѣрїлор ши датїпелор попорѣлѣ с'а пѣртат дп треава ачеаста, доведеште, кѣ ши ачеа-стѣ дпн лѣзптрѣ организацие есте резѣлта-тѣл вѣлї лѣкрѣ Церман. Кѣткѣ дптокміреа ачеаста, дп прївїнда попоарелор локїтоа-ре дп кѣпрїнсѣл вѣрѣлѣ мїлітар, есте о

маре фачере де вїне, поате кѣпоаште орї чїне, каре кѣ чева лѣаре-ампте ва прївї дпн цїнѣтѣрїле ачесте ла пѣрцїле Тѣрчїеї орї ши кїар дп лѣзптрѣл Дпгарїеї ши ва фаче кѣвенїта алѣтѣраре. Претѣтїndenї дп кордонѣл мїлітар, сігѣрїтатеа персона-лѣ, маї дптѣлѣ де тоате, есте статорпїчїтѣ тѣлт маї вїне декѣт дп челе маї тѣлте пѣрцї дпн вечїпѣтате ши апѣмїт маї вїне декѣт дп вечїпеле жѣдеде зпгѣрештї, — ка сѣ тѣчем кѣ тотѣл де Тѣрчїа. *) Лѣѣнд

*) Дакѣ авторѣл дпделеде ачї ировїнчїїле тѣр-чештї, каре пѣ се вѣкѣрѣ де а ле лор аше-зѣмїте полїтїче націонале, прѣкѣт България, Востїа пѣл., атѣлчї дї дѣт дрептате; іар дакѣ дпделеде ачї ши не Цара ромѣнеаскѣ, Молдова мї Сѣрвїа, се дпшеалѣ. Сїгѣрї-тате персоналѣ апѣмїт дп Цара ромѣнеа-скѣ ши Молдова есте ши кїар поантеа прїп пѣдѣрї, ши пїнтре тѣлцї кѣ тѣлт маї mare декѣт дп шесѣрїле Дпгарїеї зїва пѣла амїазї; ва дпкѣ дп ачї пѣтїтеле прїнчїпате есте де плїнѣ тѣлцетїтоаре. Ши дакѣ се дптѣмпѣл кѣте о пѣвѣїре ходѣаскѣ, ачесте сѣнт маї тотдеазна дпн партеа кѣспїцілоркѣлѣшї, ка сѣшї ресѣзне дппротїва арѣндашїлор орї ажѣтоарелор лор. Дпсѣжрїшїт пѣтерѣл вї-повацілор дпн пѣшкѣрїїле ачестор доаѣ прїн-чїпате ромѣнештї, кѣтѣрѣ пѣтерѣл прїпшї-лор дп темпїдеде зпгѣрештї, кѣтпѣнїнд тоа-те дппрецїѣрѣрїле, сѣ ка зпѣл кѣтѣрѣ патрѣ (I.: 4). — Фїїндкѣ не есте ачї ворѣа де Ромѣнї, фїене ертат а респѣнде ла о хѣлѣ че се арѣнкѣ адеесорї не Ромѣнїї дпн Ардеал, де ши акта пѣ се цїне де фїїнѣа лѣкрѣлѣ ачї. Се зїче адекѣ, кѣ Ромѣнїї сѣнт тотдеазна маї пѣтеронїї дп темпїде декѣт вїновації дпн алте неамѣрї ши де а-чѣса треѣзе сѣ фїе оаменї маї реї декѣт алдїї. Респѣндем, кѣ де време че Ромѣнїї сѣнт маї тѣлцї декѣт тоате челеалте нації лѣате дптрѣѣна, фїреште ши вїноваці вор фї маї тѣлцї дпнтре еї.

афаръ пѣвъліріме дін партеа Търчілор дн Боснія ші Кроація, дн лѣзптрѣл кордонѣлѣ млітар нѣ се днтжтплѣ маі нічі о тѣлхъріе саѣ фоарте пѣціне ші омѣл кѣлѣтореште маі ашеа де сігѣр, ка днтр'о провинчіе цертманѣ. Сігѣрїтатеа вііедеї есте чел днтжїѣ разїмѣ ал знеї естїмі четѣдѣпештї днцеленте; ал доїлеа есте сігѣрїтатеа дрептѣдеї асѣпра лѣкрѣрїлор. Шї дн партеа ачесте, адекѣ дн прївінца кѣтрѣ прїгопїрї шї жѣдекѣторїї, кордонѣл млітар стѣ кѣ мѣлт маї віне декѣт вечїна Ънгарїа, — ка сѣ тѣчет іарѣшї деспре Търчіа. — Адевѣрат, кѣ адмїністрація дрептѣдеї есте ачі мїлітѣреаскѣ, днсѣ есте некѣтпѣравїлѣ (кѣ банї) шї непѣртїнітоаре, — зп лѣкрѣ че деспре Ънгарїа нѣ се поате зїче ашеа. Пентрѣ моралїтате шї пентрѣ о вііѣдѣре морал-кѣвінчіоасѣ а кордонарїлор се днгрїжеште фоарте мѣлт; асеменеа дн прївінца кѣтпѣтѣлї, пѣчеї доместїче шї днтплїнїреї даторїїлор кѣ скѣтпѣтате сѣнт сѣпнѣшї прївегїереї знзїа днтре дѣншїї, каре прївегїере днсѣ нѣ есте нічі декѣт врезѣ деспотїстѣ че ар деспредѣї пе омѣ: днн протївѣ тодї, чеї марї шї чеї мїчі, сѣнт нѣмаї сѣпнѣшї леѣеї морале шї мїлітаре. Ної ам дат песте маї мѣлцї цѣранї днн Ънгарїа, карїї, ка сѣ скане де аспрїнеа Домнїлор лор, аѣ трекѣт днтре кордонарї шї не днкредїнца кѣ ачі леорї сѣрорї, днн ал кѣрор сїнѣ аѣ ешїт орї де кѣтрѣ каре с'аѣ деспѣрїт ачеї че сѣнт акѣт дн кѣпрїнсѣл кордонѣлї, ка, скѣпжнд де сѣнт варварїа тѣрчеаскѣ, сѣ се апропїе де кѣлтѣра ефропеан'анѣсанѣ.

Векїа Сѣрвїе тѣрчеаскѣ ш'а седїт дн кордонѣл млітар о адевѣратѣ поаѣ Сѣрвїе, каре кѣ маї мѣлт дрепт се поате нѣмї

есте віне; шї еѣ сокотескѣ кѣ фѣгарї де ачестїа, треѣе сѣ фе маї мѣлцї. De znde се шї поате днкеїа, кѣ кордонѣл с'а днлокїт де доаѣ пѣрцї: маї днтжїѣ днн Търчіа, апої шї днн Ънгарїа кѣ оаменї, карїї кѣзта апѣраре сѣнт скѣтѣл леѣеї, сігѣрїтѣнеї шї ржндѣлї днтемеїат де Австрїа. Шї пентрѣ скоале с'а фѣкѣт мѣлт днн партеа Австрїеї дн кордоане; шї тѣкаркѣ скоалеле ачесте днкѣ нѣ респнд пе де плїнѣ скопѣлї — маї кѣ сеатѣ лїпсїнд зннї днвѣдѣторї, — шї тѣкарѣ нѣмаї ал шеасѣлеа копїа се днтпѣртѣшеште днн днвѣдѣтѣра че ар треѣзї сѣ фе пентрѣ тодї: тотѣшї м'ам мїрат де чеаа че ам вѣзѣт маї тѣрзїѣ дн скоалеле ачесте. Ва днкѣ кѣ вѣкрїе поате чїнеѣа, — прївїнд скоалеле днн дреантѣ днзѣреї — vedé мѣлта лѣмїнѣ че аѣ респндїт скоалеле дн ачесте днтѣнекоасе локѣрї дела Іосїф днкоаче. Нѣ маї пѣцїнѣ плѣчере гѣстѣ кѣлѣторѣл, — токмаї де віне шї днн Ънгарїа, — вѣзжнд знпа старе, днтрѣ каре се афлѣ дрѣтѣрїле, подѣрїле шї алте днтоктїрї пентрѣ знѣрареа днтпѣртѣшїреї. Австрїенїї не семне аѣ днвѣдат дела Романї, ка, венїнд днтр'о Царѣ поаѣ, сѣ факѣ маї днтжїѣ дрѣтѣрї зне. Омѣл поате акѣт кѣлѣторї маї претѣтїndenї дн кордоане пе дрѣтѣрї зне, че деспре Ънгарїа іарѣшї нѣ се поате зїче.

Тоате ачесте релациї шї днтпрїцїѣрѣрї, адѣсе де днцеленчїзнеа цертманѣ, адаѣт нѣ пѣцїн ла вінеме полїтїк ал попорїмїлор днн кордоане; шї нѣ поате омѣл а нѣ арѣнка о кѣзтѣтѣрѣ мѣлцемеїтоаре асѣпра ачесторїцїнѣтѣрї кѣштїгате кѣлтѣреї, маї кѣ сеатѣ дакѣ'шї ва днтїнде кѣзтѣтѣра зп пасѣ маї днколо песте мардїнеа Търчіеї, зnde нѣмаї декѣт дї вор.ѣате ла окї попоареле мѣте

ашеа, декът Нова-Сървие дин дупърџия Мъскълеаскъ. Асеменеа Цара ромънеаскъ гъсеште дн кордонѣ о адевѣратъ микъ Ромъне. Тот ашеа стѣ ши Кроація тѣрчеаскъ дн контра Кроаціеі Австріене. Астфел приа кордонѣл милитар, челе веки провинчіі тѣрчешті с'аѣ тѣиат оарекъм дн доаѣт жѣтѣтѣдї: зна а ретас Тѣрчіеі, чееалатъ дин ачелеш елеминте с'а фѣкѣт ка ѣн пѣриете дн контра ачелеіа.

(Ва ѣрма.)

ПРѢТРАТАТЪЛ ДЕ СОАРТЪ. *)

Адѣнкъ тѣчере domnece ши днтѣперекѣл чел непѣрѣинит есте непѣтрѣне de чел маі аѣер окїѣ; тоатъ zidirea doarme ши отѣл viceazъ дн паче плѣчерїле че пѣдѣждѣиенце а гѣста тѣне. Фїицѣ преа палтѣ, лѣтїнеазъ днтѣнекатѣл шеѣ сѣфлет, рестаторнїченце дн трѣнѣл лїнїиенце, мїлостивенцете пѣрїнте пѣтернїче ши трїмїте о разѣ de тѣлгѣере ла поіанѣл дѣрерїлор теле. Непорочїтѣ! днї днкіпѣиеск плѣчерї статорнїче не сѣена ачеаста скїтѣѣтоаре а лѣтїи, тѣлцѣтїрї лїнїиенце дн мїжлокѣл валѣрїлор вїедїи ши о ферїчіре неклїнтїтѣ не ѣнде тѣлѣзрате, дн че тарї амѣтїрї тѣ гѣсїиѣ! кредеам къ тоате лѣкрѣрїле ера орѣндѣите спре а organiza пѣтмаї а ле теле дешарте плѣчерї, тотѣ мї се арѣта фѣрѣмос, тоате мї арѣта веселїе; кѣ че тѣндрїе тѣ презѣллат дн лѣкашѣл тѣлцѣтїрїлор че фантасїа днї статорнїчеа. Дакъ днплїнїреа врежнеї ам-

вїдїи се трѣгѣла не тѣне, ах, ачел тѣне мї се пѣреа ѣн вїиторїѣ неаѣїзис ши ініма ѣнїндѣсѣ къ тоате варїаѣїле лѣтїи, сѣ фѣнѣсе ѣн статорнїк орган а днплїнїрїи лор ши фѣрѣ врео стѣнжїнїре тѣ тѣлгѣеат къ зѣдарнїка пѣдежде а гѣсї ферїчіре. . . Да! ферїчіре. . . Еа пѣрѣсї де тѣлт ачест лѣкаш ал сѣспїнѣрїлор, ши ел аѣ рѣтас а фї пѣтмаї театрѣ трїстелор днтѣшплѣрї:

Дѣлче прїетешѣг! фїицѣ креатѣ de чер спре а знї оаменїи. Ферїчіре статорнїкъ пѣтмаї дн сїнѣл знѣї прїетїн адевѣрат сѣ поате гѣсї. Кѣт сѣнт de плѣкѣте дѣрѣрїле тале. Дар кѣт de греѣ сѣ гѣсеск дн епоха ноастрѣ нїице адевѣраѣї прїетїиї, тѣлцї кѣт спѣркѣ пѣтмаї ачестсѣѣнт пѣтме, днфѣдїшїндѣсѣ къ таска прїетїнїеї; кѣчї чеї адевѣраѣї сѣ кѣпоск ла днтѣшплѣрї непревѣзѣте ши прїежѣдїи пегѣндїте; дн прїетїн гѣсеице чїнева о комоарѣ непредѣїтѣ, о ферїчіре статорнїкъ, о тѣнгѣере ла дѣрерїле че л кѣпрїнд, ѣн лїман, ѣнде днїи поате алїна тоате релеле.

Пѣрѣсїт акѣт de орѣл порок, каре ка не о жѣкѣрїе м'аѣ фѣкѣт прада кїнѣрїлор, арѣкат дн волбороаселе валѣрї а рѣѣтѣдїи ши dedaг къ тоате дешѣртѣѣнїле вїедеї ачестеї дншѣлѣтоаре, фѣрѣ а авѣ врѣн адевѣрат амїк, de че тревзїндѣ днї маї сѣнт зїмеле вїедїи, не каре тѣ пѣтернїкъ фїицѣ, а тотѣлї креатор днї маї даї? Сокодї поате, къ скїтѣбареа времїи ши а днтѣшплѣрїлор, днпѣлдареа зпора ши кѣдереа алтора, некѣртателе інтрїцїи а соїетѣдїи спре дѣртареа обѣсескѣлїи вїне, сѣѣ лѣнїнареа соарелїи днї адѣче вр'о тѣлцѣтїре? Нѣ! тоате ачесте днї днпѣс сѣвенїреа треѣтѣлїи, de каре м'ам тратат атѣт de молатїк, днкѣт пѣ почїѣ сѣ равд

*) Trimic dela Moldova.

скітвѣрїле че аѣ фѣкѣт аспра'мї со-
артѣ. —

Несте пѣцїп дѣсѣ ачещї окї че сѣпѣт
дескїшї, пѣ вор маї vedé соареле, de шї
ел пѣ'шї ва лѣса реглѣтѣл сѣѣ дрѣт, кѣ-
лѣзїт de рѣжоаса азрорѣ. — Стѣпѣне
дѣпалте мїлостївещете атѣпче а'мї
їерта грешелїле, рѣтѣчїрїле шї тоате ре-
леле че ам фѣкѣт дѣпротїва вѣпелї кѣце-
тѣрї шї а вїртѣтелї.

Вечнїкѣ поапте грѣвеще дѣпрѣщїереа
вѣлѣлї тѣѣ . . . зѣбреле тале de че дѣ-
тѣрїе? О сѣфлете ал меѣ, сѣ не гѣтїт а
дѣчене алтѣ кѣлѣторїе, дѣ каре пѣ вом
дѣтїмпїна атѣтеа скїтвѣрї, атѣтеа пемѣл-
дѣтїрї шї завїстїї пемѣтѣрате ка аїче, ла
каре тѣрїторїї фѣрѣ а се маї сокотї де-
спре вїторїѣ, шї ла рѣл че кїар лор дѣшї
тѣрежеск, се сїлеск а слѣжї кѣ атѣта сїп-
серїтате. — Ох, сїтѣцїрїле дѣчеп а адорпї
шї поате пентрѣ тотдеаѣна тѣрїпѣл дѣтї
амордеще шї прїп зѣтаре дѣшї кѣцїгѣ
дорїта лїнїще; adıo . . . adıo . . . лѣте . . .
вїадѣ . . . пѣтѣчї атѣцїтоаре, шї кїар
цїе пѣдежде дѣцї зїк пентрѣ чеа de не зѣ-
тѣ adıo.

II. I.

Ѣп Жѣпне школар дѣп чеасѣл дѣпѣ
зѣрѣтѣ.

„Дѣкѣ дїп апї копїлѣрїеї стѣдїїле сїп-
гѣре ера копїлѣрещїле лѣї жѣкѣрїї; не пѣ-
рѣсїт de вїртѣте че крещеа кѣ вѣрста лѣї,
тотд'одатѣ фѣчеа ел а креще шї драгостеа,
шї тїперещеа шї пѣдеждеа дѣп сїпѣл пѣрїп-
цїлор лѣї; гонїнд пѣпѣ шї зѣбра тѣхпїреї
дїп сѣфлетѣл лор, зїмѣтѣл вѣкѣрїеї сеївїеа

adecea пe вѣзеле лор. Ма о воалѣ крѣпѣ
'л доворѣсе, слѣвїчїѣпѣа ковѣршїсе тоа-
тѣ пѣтереаї вїедѣїтоаре, шї трїстѣл мо-
мент сосїсе. . . .“

Ера патрѣ чеасѣрї de dїmїнеаѣтѣ; о фѣ-
кїе превестїтоаре ардеа ла капѣл волпа-
вѣлї. D'odatѣ о посоморѣре адѣпкѣ лѣсѣ
нїще маторе дѣкрецїтѣрї не жѣпа шї лїпа
ї фрѣпте: черѣ сѣї адѣкѣ тоате кѣрцїле
шї лекцїїле сале, ле апѣкѣ кѣ авїдїтате,
паре кѣ чїтї кѣтева пасаѣе дїптрѣпселе,
шї апої кѣте зпа зпа ле ашезѣ лѣпгѣ дѣп-
сѣл. Dїп че дѣп че кѣтѣтѣрїле ї devenїа
тот маї спѣїтѣптате, рѣсѣфлареаї дѣл
дѣпека; ма семпѣл крѣчелї дѣ релїнїцї оаре
кѣт, шї, арѣтѣнд кѣ тѣпа, жос лѣпгѣ па-
тѣл не каре зѣчеа, зїсе: „Латѣ мортѣпѣл
меѣ, аїчї есте; аколо воїѣ сѣ тѣ ковор! . .
та ел пѣ тѣ сперїе, пѣ тѣ тѣхпеще: ка-
закѣл ачеста грозавѣл каре пѣ се мїшкѣ
дела капѣл меѣ! Ах! че ва ел
кѣ мїне! О Doamne! de пѣ'л
ашї маї vedea!“ зїче; шї, фѣкѣп-
дѣшї маї de тѣлте орї семпѣл крѣчелї, дѣ-
датѣ чеа маї вїе, чеа маї фрѣтосѣс семпѣ-
тате релѣчеще дѣп окїї сѣферїндѣлї, атѣт
е de сакрѣ релїцїа крещїпѣлї! Ма ачеста
фѣ моментѣл чел маї дѣпѣ зѣрѣтѣ! Жѣпеле
дѣчетасе дїп вїадѣ.

Ла 21. Декемвріе 1841 се дѣтмортѣп-
тѣ лѣсѣнд о вечнїкѣ дѣзѣре дѣп сѣфлетѣл
вѣпїлор сѣї пѣрїндї.

N. R. . .

НЪ МЪ ВІТА. *)

Флоричікъ тіперікъ
Тъ ть фачі съ те ізвекъ;
Trandaфір дѣѣ есте фаца,
Че къ тѣлт драг' о прівекъ.

Феричіреа теа нічй черѣл
Нъ ар пѣтеа съ міо деа,
Фъръ пѣтаѣ мілостівѣл
Ал тѣѣ сѣфлет кѣнд ар вреа.

Ах! ачеаста тѣ отоаръ,
Мъ фаче съ пѣвнѣскъ,
Кѣнд ші ата ініміоаръ
Мі ар зіче, еѣ те ізвекъ.

Ші d' ачеастъ феричіре
Сѣфлетѣл міѣѣ ар сѣлта
Дѣтр'о възкріе маре,
Кѣноскѣнд ізвіреа та.

Еѣ кѣнд пѣ те въз пѣ тіне
Paза зіліѣ 'мі есте неаргъ,
Міѣ де кінзрі прѣсте міне
Къ грав пѣрѣреа алеаргъ.

Іар кѣнд порокѣл тіажѣгъ
Пѣ тіне а те пріві,
О таѣ маре феричіре
Пѣ лѣте пѣ а'ш дорі.

Кѣчй а та влажнѣ фацъ
Гонінд а теа дѣтрістаре,
Мъ фаче, съ сіпѣ дѣлчеадъ
Дѣтр'о веселіе маре.

Да ачеіа къ дѣрере
Кѣноскѣнд сѣдеата та
Че м'адѣче, дѣ періре,
Еѣ те роу пѣ тѣ вѣта.

Кѣчй тѣ аї пѣтѣт преа лесне
Inima am сѣгета,
Terot dar тѣлт преа ізвѣтъ,
Тѣ дѣ вѣчй пѣ тѣ вѣта.

Пітар X. Ioanide.

TENTAMEN CRITICUM

in linguam Romanicam, auctore

A. Treb. Lauriano,

съ афлѣ ла Віена дѣ лібреріа Мехітаріңі-
лор, Singerstraße.

Прецѣл де прѣнѣтераціе пре

хѣртіе де тіпаріѣ é	1 fl. 45 fr. 00.
хѣртіе велінъ é	2 " — " "
прецѣл де волдъ é	2 " 45 " "

Кѣ прецѣл де прѣнѣтераціе о капѣтъ
чеї че с'аѣ дѣсѣмпнат маї 'nainte de че е-
шірѣ де сѣпт тіпаріѣ, але кѣрора нѣте
сѣпт сѣмпате дѣ каталогѣл че съ афлѣ
дѣ нѣміта лібреріе. Іаръ ші ачеціѣ нѣтаѣ
нѣлѣнд вані кѣ о тѣлѣ, о пот лѣа кѣ чеа-
лалте дела зіса лібреріе.

Діп поронка гѣверпѣлѣ Молдовеї с'аѣ ті-
пѣрїт ла інстїтѣтѣл Альпінеї

ЛЕЦІВІРІЛЕ АМІНІСТРАТИВЕ

ші ачеле а

РАМѢЛѢ ЦІВДЕКЪТОРЕСК

вотате де генералніка овїчнїта адѣпаре.

Дѣ сесїле апїлор 1834—1841 ші дѣтѣ-
рїте де преа дѣлѣцатѣл Domn.

Формат дѣ 4°.

Аѣ ешіт Nr. I ші IV де
СПІКѢТОРѢЛ МОЛДО-РОМЪН.

*) Декѣнд іереам ші еѣ, одатѣ жѣне.

Авторѣл.